

Fer pública la cultura exigeix decidir què volem garantir

Published by [Interacció](#) [1] on 07/09/2024 - 13:32 | Last modification: 19/08/2026 - 07:55

En un context en què la cultura guanya presència en els debats internacionals sobre desenvolupament sostenible, drets i polítiques públiques, IFACCA planteja una pregunta menys evident del que sembla: **què implica realment afirmar que la cultura és un bé públic?** *La cultura como bien público. Navegar su rol en los debates de política pública*, editat per Magdalena Moreno Mujica, reuneix aportacions de vuit autors i autors de diferents regions del món per examinar les possibilitats, les tensions i els límits d'aquesta idea.

L'informe parteix d'una distinció important. En economia, un bé públic es caracteritza per la no exclusió i la no rivalitat: ningú no n'hauria de quedar exclòs i l'ús que en fa una persona no hauria d'impedir-ne l'ús per part d'una altra. Traslladada a la cultura, aquesta definició reforça la responsabilitat dels poders públics en la seva provisió, regulació i distribució equitativa. Considerar la cultura un bé públic podria significar pressupostos culturals més estables, una major centralitat dels drets culturals i marcs de protecció més sòlids per als treballadors i treballadores de la cultura.

El document, però, no es limita a defensar aquesta formulació. La sotmet a discussió. La cultura difícilment pot entendre's només com un recurs que l'Estat proporciona i la ciutadania consumeix. Aquesta concepció pot deixar en segon terme que les persones i les comunitats **produeixen, transformen i disputen la cultura**, i que el seu valor no és simplement la suma dels beneficis individuals que genera. D'aquí sorgeix una de les aportacions conceptuals més interessants de l'informe: pensar la cultura com un **bé social irreductible**, constitutiu de la mateixa vida col·lectiva. Aquest desplaçament porta l'atenció des de l'accés als recursos culturals cap al desenvolupament de capacitats culturals i des de l'individu consumidor cap a la societat com a espai de producció cultural.

considerar la cultura un bé públic no consisteix només a justificar que els governs hi intervinguin, sinó a preguntar què han de garantir perquè les persones i les comunitats puguin produir, transformar i compartir cultura.

Aquesta qüestió travessa les diferents perspectives territorials del volum. Les aportacions d'Àfrica, Amèrica Llatina, Europa, el sud-est asiàtic i el Pacífic qüestionen que una única definició, construïda principalment des de tradicions econòmiques i polítiques occidentals, pugui explicar totes les formes de relació entre cultura, comunitat i vida pública. En determinades cosmovisions africanes, per exemple, el bé públic ja forma part de pràctiques comunitàries, formes de governança, relacions amb la terra i expressions culturals col·lectives que el colonialisme va alterar. La pregunta sobre la cultura com a bé públic es converteix així també en una pregunta sobre **quina cultura, definida per qui i des de quins sistemes de coneixement.**

El debat porta igualment cap a la governança. Si la cultura és un bé compartit i un dret universal, la responsabilitat pública no desapareix, tot i que tampoc pot reduir-se a l'Estat com a únic productor i administrador. El document incorpora aquí la noció de **bé comú**, que posa l'accent en la responsabilitat col·lectiva, la participació de

la **comunitat** i la seva capacitat d'intervenir en la definició i la gestió de la vida cultural.

Aquesta mirada té conseqüències directes per a les polítiques culturals. IFACCA defensa evitar que la lògica del mercat erosioni el caràcter públic de la cultura. La mercantilització pot convertir expressions accessibles en béns reservats a qui els pot pagar i pot afavorir l'homogeneïtzació cultural quan les pràctiques s'adapten a les expectatives del mercat o del turisme. El problema deixa de ser simplement quant valor econòmic genera la cultura i passa a ser **quines condicions permeten sostenir-ne el valor social, la diversitat i la capacitat d'autodeterminació**.

L'interès principal de l'informe és probablement aquesta negativa a convertir el «bé públic» en una nova fórmula legitimadora de la cultura. La seva pluralitat de veus mostra que reconèixer la cultura com a bé públic obre immediatament conflictes sobre accés, poder, representació, mercat i responsabilitat institucional. Aquesta és també la seva limitació: el document formula un horitzó polític potent, mentre que deixa força oberta la traducció institucional d'aquest horitzó, especialment a escales concretes de govern.

Per a les polítiques culturals locals, la pregunta que en queda és especialment productiva. **Declarar que la cultura és un bé públic no resol què ha de fer un ajuntament; obliga a precisar què considera que ha de quedar garantit, per a qui, amb quins recursos i amb quina capacitat ciutadana per intervenir en aquesta definició.** Aquí és on el concepte deixa de ser declaratiu i es converteix pròpiament en política cultural.

Referència

International Federation of Arts Councils and Culture Agencies. (2024). *La cultura como bien público: Navegar su rol en los debates de política pública* (M. Moreno Mujica, Ed.). IFACCA.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: polítiques culturals

Tags: drets culturals

Tags: governança cultural

Tags: valor públic de la cultura

Tags: diversitat cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2024/fer-publica-la-cultura%20>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e240052.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/3176>